

20. C

21.

22.

23

24

25

26

27

28

28

1701.

20. Cellarius, Christophorus: De fatis Latinae Linguae. [Auct.].
~~Andreas Julius von~~
21. Cellarius, Christophorus: De Umbra et Tentoria
22. Hoffmannus, Fredericus: De peregrinationibus sanctae cause
instituentis
23. Hoffmannus, Fredericus: De caryophyllis aromaticis
24. Hoffmannus, Fredericus: De portulis medicae usum, sicutus
Joachimi historiam naturalem et medicam
25. Hoffmannus, Fredericus: Motus optimandae corporis medicinae
. . . exponit.
26. Ludovici, Jacobus Frider: De effectibus ex domibus directo pro.
venientibus.
- 27^a, b. c. Ludovici, Jacobus Frider: De conditionibus spoualium imper.
debitis. 3 Inapl.
- 28^a Ludovici, Jacobus Frider: De effectibus ex domibus et ali
provenientibus
- 28^b Ludovici, Jacobus Frider: Collegium juris feudalis. 903. 1739

- 29^a Lutoricus, Joh. Seb.: De auspicio regum.
- 29^b Lutoricus, Joh. Seb.: De auspicio regum.
30. Schneider, Fr. Rudmann: De ordine faminarum equestres,
Vom Württembergischen Orden d. A. 2... aucht brevi relatione
de ordine faminarum illustrium propriis
31. Schwarz, Fr. Conrad: De placis litterarum
32. Stahl, Georg. Ernestus: Peripeticon inang, monens mona-
las motuum vitalium patheticas, non esse sumul-
tantes aut turbulentes
33. Strigelius, Fr. Samuel: De clausula salutari libellorum.
34. Strigelius, Fr. Samuel: De auro coronarum.

[Faint, illegible handwritten text in a cursive script, likely a list or index, covering most of the page.]

L
I
MA
I
D

Q. D. B. V.
DISSERTATIO JURIDICA
DE

COLLEGIO ELECTORALI,

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DN. FRIDERICO WILHELMO,

REGNI BORUSSICI, ELECTORATUS BRANDENB.
AC PROVINCIARUM HEREDE &c.&c.

IN ILLUSTRIS ACADEMIA FRIDERICIANA
PRAESIDE

DN. JACOBO BRUNNEMANNO

Jurium Licentiato,
D. XVI. Mart. MDCCI. H. L. Q. C.
Eruditorum disquisitioni subicit

AUGUSTUS ADOLPHUS ERMISCH,
Brunsvicensis.

HALÆ, typis CHRISTOPH. ANDR. ZEITLERI, Acad. Typogr.

D. D. N.
DISSERTATIO JURIDICA
DE

COLLEGIO F.
LECTORALI.

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPIS AC DOMINI

DN. FRIDERICO WIL-
HELMO,

REGNI BOKUSICI, ELECTORATUS BRANDENB.
AC PROVINCIARUM HERBES &c. &c.

IN ILLUSTRI ACADEMIA TRIDERICIANA
PRAESIDE

DN. JACOBO BRUNNEMANNO

Jurium Licentiatos,
D. XVI. Mart. MDCCCL. H. E. O. C.
Exhibitionem dissertationis subiectae

AVGVSTVS ADOLPHVS ERMSCH,

Brundisicenis.

WAGNER, CHRISTOPH. ANDR. ZETTLER, Acad. Typogr.

COROLLARIA.

Quamvis eximia & eminentia jura sint, quibus fruantur Electores-Principes S. Romano- Germanici Imperii; exceptis tamen illis, quæ a functione Archi-Officiorum & electionis dependent, pleraque horum Jurium merito & reliquis Principibus vindicantur, uti sunt jus armorum, foederum, legationum, gvarantiarum & cæteræ Juris Gentium functiones.

II.

Non solum Legati Electorum, sed & Principum Imperii merito prætendunt præcedentiam & digniorem locum præ Legatis Belgii foederati. Hinc & Principis Neoburgici, nondum Electoratum Palatinum adepti Legatus, Bilefeldiensi in congressu, acriter legatis Batavis primum locum controversum fecit.

III.

Est quidem eminentissima dignitas Cardinalium Romanæ Ecclesiæ; Verum non est tanta, ut potiorem locum Cardinales sibi vindicare possint præ Electoribus Imperii nostri, cum hi Regibus pares sint ac habeantur, & insuper provinciarum ac territoriorum Domini sint. Cardinales autem Regibus Galliæ & Hispaniæ inservire, legatorum officia in se suscipere solent, terris propriis & subditis destituti, ac annua pensione contenti esse debent, & quæ sunt reliqua, quæ pro Electoribus eorumq;

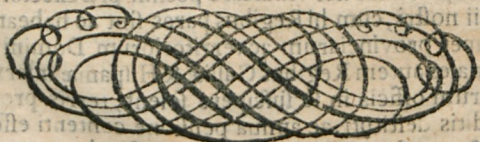
præ-

preferentia præ Cardinalibus adducit Cl. Freinshemius
peculiari Diatriba de *Electorum Eminentia super Cardinales.*

IV.

Ad controversias matrimoniales Principum nostrorum eo felicius componendas, haud pauci cum Dno. Schwedero in *Dissert. de Foro Person. illustr. §. 43.* utile judicant, si unanimi consensu Protestantium in Germania forum matrimoniale erigeretur. Gravis vero tunc controversia oriretur, cui ex Principibus directorium in Evangelico hoc Consistorio concedendum foret? Non sine ratione vero hoc adscribi posse videtur Electori Brandenburgico, ob *jus Primatus* quod semper cohaesit Archiepiscopatu Magdeburgico. Sicut itaque Elector, ob hunc primatum, post secularisationem primum locum in Scamno Principali obtinuit præ Rege Sveciæ intuitu Archiepiscopatus Bremensis; ita si commune judicium matrimoniale constituendum foret, ipsi intuitu hujus primatus etiam directio relinquenda esset. Primas enim Germaniæ loco Pontificis quondam fuit, nec hæc dignitas cohaesit personæ Archiepiscopi Pontificii, sed ipsi Archiepiscopatu. Unde adhuc in subscriptione Recessus Imperii de Anno 1634. deprehenditur: *Augustus Administrator des Primats und Erz-Bischofs*

Magdeburg.

DISSERTATIO VI.

De

COLLEGIO ELECTORALI.

SUMMARIUM.

Collegium Electorale suas prerogativas debet Carolo IV. Con-
 ditori A. Bullae, elogia Electorum in hac §. 1.
 Ante A. Bullam quis fuerit Status Electorum? an Origo eorum
 Ottoni III. adscribenda? §. 2.

Conringii opinio, ad Electores devolutam esse hanc dignitatem a tempo-
 re interregni. §. 3.

Illa sententia non est sufficiens, vera origo & antiquitas Collegii Electro-
 ralis. §. 4.

Demonstratur quod Historici communiter confuderint duplicem ele-
 ctionem Archiepiscopalem & reliquorum Scatarum. §. 5.

Omnes Sententiae ineptae quae dicunt, vel ab Imperatore, vel a Pontifice
 quodam Electores constitutos, reliqui Ordines enim hoc non passuri
 fuissent? §. 6.

Specialis recensio Electorum, & primum Moguntini ejusque jurium.
 §. 7.

Hodiernus Elector Treverensis & ejus jura. §. 8.

Electo Colonienfis & ejus jura. §. 9.

Rex Bohemiae quatenus ad electionem Imperatoriam concurrat. §. 10.

Electoris Bavariae jura. §. 11.

Electoris Saxoniae jura. §. 12.

Electoris Brandenburgici potentia praeter reliquis, supremum Dominium in
 Borussia, inde assumtus titulus & insignia Regia, decus & splen-
 dor hinc in Imperium. §. 13.

Electoris Brandenburgici Archiepiscopium & Insignia. §. 14.

P

Origo

- Origo & incrementum hujus Serenissima Domus. §. 5.
 Votā habet V. in Collegio Principum. §. 16.
 Privilegia ejus & Expectantia in Holsatiam, Mecklenburgiam, Frisiam
 Orientalem, Com. Limpurg. §. 17.
 Hodierni Sereniss. ac Potentiss. Electi, felicissimum regimen per partes
 recensetur. §. 18.
 Augmentum ararii ejus & potissima Collegia Status & Justitia in
 Aula & Provinciis ipsius. §. 19.
 Electoris Palatini Jura. §. 20.
 De novo Electoratu Controversia remissivo, cum res privatos circulos
 transcendat. §. 21.
 Ingressus ad generales prerogativas quibus totum Collegium fruatur.
 §. 22.
 Protestatio, quod propterea illa recensio non fiat, ac si omnia illa pra-
 sentia jura approbentur. ibid.
 Formant peculiare & primum Collegium, quando hoc factum sit, in
 de Unione Electorali. §. 23.
 De Diatā Electoralibus Churfürstene Tage §. 24.
 Consensus eorum circa Comitatus habenda. §. 25.
 Circa negotia ardua habent jus praconsultandi cum Caesaris. §. 26.
 Valor hujus Collegii quo ad res Imperii. §. 27.
 Electorum splendor & praeminentia in actu Electionis Imperatoriae. §. 28.
 Singuli representant duos Assessores Camerae. §. 29.
 Capitulationem Casaream hactenus soli confecerunt. §. 30.
 Nulli cedunt nisi Regibus. §. 32.
 Sine ipsorum Consensu Caesar non potestve tribalia nova & monetam
 cudendi jus concedere alicui & nec foedera nomine Imperii pargere.
 §. 33.
 Pro investitura nil solvunt Cancellaria §. 34.
 Electoratus sunt indivisibiles. §. 35.
 Habent suprema Officia. §. 31.
 Laesa Maj. Crimen in ipsos committitur. §. 37.
 Habent jus de non Appellando. §. 38.
 Quam difficulter deponatur aut institatur novus. §. 39.

§. I.

Electoral Collegium firmam ac stabilem dignitatem, prærogativas ac reliqua jura potissima, debet *Aurea Bulla* a Carolo IV. condita. Ab eo enim tempore hoc Collegium, nunquam interrupta ferie, gavisum est electione summi Capituli Imperii aliisque præmiis inde fluentibus. Unde tot encomiis

ornantur S. R. Imperii Electores in legibus publicis. In ipsa A. Bulla appellantur *Haupt-Säulen des Reichs*, *Proam. c. 3. §. 4.* Grundfeste und unbewegliche Säulen des H. Röm. Reichs. A. B. *art. 12.* Edle Säulen / den Heiligen Bau der fürsichtigen Weisheit mit emsiger Gültigkeit unterhaltend / A. B. c. 3. §. 1. Die sieben helle Leuchter des Heiligen Reichs in Heiligkeit eines siebenförmigen Geistes zu erleuchten. A. B. *Proam.* Oberste Väter und Rahstgeber der Teutschen Nation. vid. *Kaysersl. Proposition bey der Wahl des Röm. Königs Josephi 1690.* Plura ejusmodi elogia congestit novissime *Crüger de novemvirat. Discurs. 1. §. 1.* Existimat autem *Christ. Forstnerus in Epist. p. 200.* Blandimenta illa titularum & alias favoris erga Electores declarationes adhiberi ab Imperatoribus, ut eo magis promptos in suis desideriiis officiant exequendis. Verum de hac censura alii judicent.

§. II. Quis autem fuerit Status hujus Collegii ante conditam A. Bullam; & quando, exclusis reliquis Statibus, propriè jus eligendi nactum sit; ob deficiens lumen historicum definiiri apodictice vix potest. Illud certum interim est, errare omnes illos Autores, quos adducit nobiliss. Dn. Thulemarius de *Obsequiis Cap. VII. §. 3.* qui *Constitutioni expresse Ottonis III.* originem Electorum adscribunt. Nam post Ottonem III. per multa secula Principes & omnes Status concurrisse adhuc ad electiones Imperatorias, tot exemplis comprobantur *Onuphrius Panvinius de Comitibus Imperii, & B. Conringius Diss. de Septem*

viris, §. 26. *seqq.* ut hujus rei apud peritos historiarum hujus temporis nullum amplius dubium extare possit. Friderico II. etiam multi magni nominis viri constitutionem Electorum adscribunt. Quamquam autem ex historia Germaniæ constet, post ejus tempora magis magisque ad pauciores redactam esse eligendi potestatem; nihilominus huic opinioni accedere non licet, cum annales refragentur: vid. Dn. Conring. *l. c.* §. 30. Quæ vero Bellarminus & alii Panegyristæ Sedis Romanæ adducunt, ut Pontifici Romano Constitutionem Electorum adscribere possint, hic lubens prætereo, quia constat, in ipso, & similibus farina scriptoribus, pravam & puppim facere non veritatem nudam, sed affectus & auctoritatem papalem. Hinc laudatus Conringius solide & masculè, more suo, ista dudum elidit *all. l.* §. 28. Neque enim fuit temere quispiam peritor & magis edoctus ex historia artes Curiæ Romanæ Conringio, quod beati viri laudibus merito tribuimus.

§. III. Probabilior igitur Conringii sententia videtur, quod tempore *Interregni illius Germaniæ*, post Friderici II. mortem; cum Status Germaniæ turbulentissimus esset, & reliqui Status vel ob socordiam, vel ob alias causas, jura sua neglexissent; sensim Officiales Principes ad se solos traxerint Electionem Imperatoriam, postea A. Bulla a Carolo IV. confirmatam. Quæ sententia utut vera sit, non tamen exaurit totum negotium hoc arduum, & majori illustratione inprimis indiget.

§. IV. Igitur originem Collegii Electoralis ita placet delineare. Constat ex monumentis vetustissimis, quod ab Origine Imperii Germanici illud in *Septem Provincias seu populos* divisum fuerit: vid. supra *Diff. III.* §. 2. *in fin.* Ex hisce successu temporis quinque Duces illis præfuerunt, inter quos unus Rex esset, reliqui Officia aulica administrarunt. Conf. Dn. Coccejus *Jurispr. Publ. c. 10. 11. 12. 14.* Adhuc hisce tres Archi-Cancellarii, ob tria distincta Regna, ex numero Episcoporum, quia horum ordo, id temporis, unice literis operam dabat. Hi Archi-officiales, cum officia aulica administraverint,

verint, probabile est, in deliberationibus de negotiis gravioribus, & sic etiam electione Regis, præ reliquis Statibus prærogativa quadam illos gavisos esse. Maxime vero hæc dignitas prærogativas suas exeruisse videtur, cum tempore Friderici. illa in illustribus Domibus hereditaria evaderet. Unde porro duplex fuit electio Imperatoris. Concurrerant omnes Status & populus ad electionem cum Archi-officialibus, sed diversimode. Status habebant præ-electionem, sive, ut Albertus Stadenſis ad *A. 1270. fol. 215.* loquitur, *prætaxationem*. Consistebat hæc in nominatione & commendatione aliquot Candidatorum. Archi-officiales autem unum ex hisce eligebant proprie, & huic acclamabant tum ceteri. In hanc sensum intelligendi videntur Historici, qui mentionem faciunt, quod omnes Status usque ad Fridericum II. elegerint Imperatores. Rudes enim sunt omnes ob barbariem seculi illius, & qualitercunque rem delineare contenti. Post hujus mortem vero videntur reliqui & hanc prætaxationem neglexisse, sive quod pertrasi essent motuum inde oriendorum, sive quod Officiales septem non semper eorum commendationem in electione respicerent. Inde postea electio in A. Bulla plene & unice Electoribus asserta & hucusque conservata est.

§. V. Hanc pro genuina assertione de Collegii Electoralis Origine nonnulli venditant. Certe clarius tradi hæc possent, nisi incidissent in illa tempora Germaniæ, ubi superstitio, ignorantia litterarum, & inde orta fœda barbaries, omnia occupaverant. Hinc de gestis majorum pauca scimus, alia præsumimus & per conjecturas desumimus ex bulbulentibus Monachis, penes quos eo tempore qualis qualis cultus humaniorum litterarum & sic etiam descriptio historia remanserat. Conjectura igitur sunt & hæc de Origine Collegii Electoralis, tales tamen, quæ ex monumentis, quæ nobis supersunt, illustrari possunt. Testimonium Alberti huc imprimis faciens, supra adductum est. Adjuvat etiam hanc Conjecturam *Speculum Saxonie* circa annum 1220. confectum.

ctum, quod *lib. 3. tit. 57.* iridem mentionem injicit duplicis electionis Principum & Archiofficialium. Adducunt porro Windeck *de Princ. Elect. Orig. c. 5.* & Gevvoldus *de Septemvirat. p. 122.* testimonia *Welberti & Amandi* cujusdam Secretarii Friderici I. quibus corroborari potest, jam eo tempore elegisse Regem Archiofficiales. Cum autem omnium Statuum electionis mentionem faciant nonnulli historici ad Fridericum II. usque; alii autem Officialibus electionem tribuant, non possunt aliter conciliari, quam ut dicatur, nonnullos de prima electione vel potius commendatione, alios vero de electione vera audiendos esse. Nam uti notum est, Historici eo tempore simplices & rudes rem non perspicue & clare, sed rude & superficialiter consentent.

§. VI. Unde, puto, apparet, non institutos esse Electores a quoquam Imperatore, aut Pontifice, sed electionem, quam olim adfectam habuerunt, tandem plene consecutos illos esse. Illud etiam manifestum fit, nil mystici in numero septenario quaesitum fuisse, ceu vulgo existimatur, sed causam, cur septem fuerint, ex adductis arcessendam esse. Non temere vero hunc numerum augendum esse, facile etiam conjicere licet. Nihilominus salus & quies Imperii suavit etiam istum numerum, licet per multa secula constanter servatum, augendi, quale exemplum in celebri Pace Westphalica contigit, ubi tranquillitati Germaniae consili non potuit, nisi octavi Electoratus institutione, in gratiana Domus Palatinæ facta. Ordo vero Electorum ita placuit, ut Ecclesiasticis potior locus, inritu sacri characteris quo insigniti, tribuatur præ Secularibus, licet hi, ut & reliqui Principes ex Serenissimis Domibus, antiqua profapia & splendore Domuum, illos ut plurimum antecellant. Necessè igitur nunc erit, ut circa singula Eminentissimi & Serenissimi hujus Collegii membra paulisper subsistamus.

§. VII. Primus in hoc Collegio Electorali est *Archiepiscopus & Elector Moguntinus*. Hic totius Collegii Decanus, & hinc

hinc ejus potentia & autoritas in Imperio maxima. Propterea etiam in Electione Imperatoria omnes fere preeminencias habet, Electores reliquos convocat tum ad hanc actum, tum ad Dietas Electorales & Collegiales. Ius jurandum reliquorum excipit, proponit, suffragia colligit. Capitulationem conficit ex pluralitate votorum. Inter alia est *Archicancellarius* per Germaniam, inde (1) subscribit vel subsignat ipsa, vel per suum Vice-Cancellarium Decreta. (2) sigilla Imperatoria asserva, omnium actorum publicorum Archivum habet, & *expeditiones Italicas* ut & *Gallo-Belgicas* etiam per Vice-Cancellarium administrat. (3) Directorium habet in Imperii Comitibus. (4) In Aula Cæsarea solus Vice-Cancellarium habet, & ipsi reliqui Ministri Cancellariæ Cæsareæ non minus quam Cæsari juramento sunt obstricti (5) solus omni tempore extra Convectus ab Imperatore literas accipit, per quas die *Churfürstliche Gutachten* eingeholet werden. (6) In propositione Comitiali Cæsari respondet, nomine Electorum & Statuum, (7) Legati, tam exteri, quam Statuum ad Comitibus, ipsi literas credentiales offerunt. (8) Directorio Moguntino in Comitibus traduntur omnia memorialia & Acta publica &c. Hæc & multa alia Jura in Imperio habet Elector Moguntinus, ex quibus potiora tantum recensita sunt. Reliqua accurate, ex *Severis Baneburgii*, (summi olim in Aula Moguntina Ministri, & hinc jurium Domini sui apprimè gnari) congregavit *Bœclerus Notis. Imp. Lib. VI. c. 5.* Limæ 9 autem *Tom. IV. in Ad. dit. ad Jus Publ. L. 3. c. 4.* catalogum exhibet omnium Episcoporum Sedis Moguntinæ, cum quo coniungatur *Nicol. Serrarius Com. de Reb. Mogunt. & Dn. Im-Hoff Nor. Procer. Imp. lib. 2. Cap. 2.* Hodiernus Dominus Elector est **LOTHARIUS FRANCISCUS de SCHÖNBORN**, simul Episcopus Bambergensis, 1695. in locum Anshelmi Friderici ab Ingelheim furrogatus, cujus Coadjutor ab anno 1694. exiit.

§. VIII. Secundum ab ipso locum tenet *Electior Trevirensis*. Est hic Cancellarius per Galliam & Regnum Arelatense. vid. Mallinkrot. *de Archi-Cancell. Part. 1. membr. 3.* qui originem

ginem hujus tituli a Friderico I. arcescit. Quid autem proprie per Galliam intelligatur, multos anxie inquirere videas apud Limnæum *ad Capit. Caroli V. p. 120.* Optime hoc enucleat Conringius *de fin. Imp. p. 57.* Galliam Belgicam innui asserens. At vero, nihil emolumentum redundat ex hoc Archi-Cancellarii titulo in Trevirensis, uti quidem in Moguntino ex suo Archi-Cancellarii titulo vidimus. Hic insuper omnia negotia Gallo-belgica expedit, quod etiam observavimus jam de negotiis Italicis. Conf. Dn. Crüger *de Novemvirat. Part. Spec. membr. 2. Diss. 4. n. 5. seqv.* Privilegia hujus Electoris recenset Brovverus in doctissimo libro *Annaliū Trevirensium*, qui Kyriandri opus, sub eodem titulo longe antecellit. Catalogum Archi-Episcoporum, tum & antiquitatem illius Præfatus fasus exponunt præter Brovverum, Dn. Thulemæus *De Officiis. Cap. XI.* Dn. Spener, *Oper. Herald. lib. 1. c. 91.* Hodiernus Dn. Elector est JOHANNES HUGO Episcopus Spirensis, qui Carolo Caspary von der Leyen / Avunculo suo successit.

§. IX. Ultimus inter Ecclesiasticos *Electo Colonienſis est*, Archi-Cancellarii per Italiam titulo gaudens, primo obtutu splendido, revera inani. vid. Mallinkrot *l. c.* ubi de origine pene idem quod de Trevirensi sentit. Inter ejus prærogativas est *ius coronandi Imperatorem*, quod quatenus hodie exerceat, supra expositum est *Diss. IV. §. 9.* Reliqua ejus privilegia refert Limnæus *7. P. lib. 3. c. 6.* qui & idem Catalogum Episcoporum omnium exhibet in *Addit. ad dict. cap. add. Im-Hoff Notit. Procer. Imp. lib. 2. c. 4.* Hodiernus Dominus Elector vocatur JOSEPHUS CLEMENS Princeps ex Domo Bavarica, ex qua quippe Capitulo Colonienſi solenne fuit jam a multo tempore Archiepiscopos petere. Idem postea Episcopus & Princeps Leodiensis electus est. Quanta vero difficultates hodierno Electori creatæ ab initio & qui prætextus funesto & injusto bello inde arcesciti sint, notum est. Quidam enim Canonicorum postulabant Cardinalem Furstenbergium *Wilhelmum Egonem*; alii eligebant,
Princi-

Principem Bavarie. Illum Gallie Rex, hunc Imperator, Imperium & Curia Romana fovebant, qui & tandem super æmulo suo, quamvis non sine multo sanguine, triumphavit. Argumenta quæ utraque pars pro sua causæ justitia allegavit, tum & alia documenta hæc pertinentia exhibet. Dn. Keffinger. *Vitiar. Illustr. L. 1. tit. 14. §. 5.*

§. X. Post hos Ecclesiasticos Electores sequitur Rex Bohemie, inter seculares primus. Concurrit hic semper ad electionem, & non tantum in casu discordium votorum, uti quidam erronee existimant, ac S. Rom. Imperii Archi-Pincerna est. vid. A. *Bulla cap. IV. §. 4.* Regem hodiernum representat ipse Invictissimus Imperator LEOPOLDUS, cum Regnum Bohemie ad Archi-Ducalem Domum Austriacam pertineat. In Electione, Moguntino rogante suffragia, tertio loco votum edit, A. B. c. *IV. §. 3.* locus in sessione ei competit a latere dextro Regis Rom. post Moguntinum aut Coloniensem. A. B. *cap. 4. §. 1. & ibi Limæus obs. 2. & 3.* quando ministrat non tenetur Coronam regiam gestare. A. B. c. *4. §. 4. & c. 27. §. 5.* Extra actum vero Electionis ad reliqua negotia Electorali dignitati annexa non concurrit. Dixit Electoralibus den Churfürsten Rügen non interest, ad consecutionem Capitulationis ipsius votum non requiritur, ad Comitiam non vocatur, nec ad onera Imperii contribuit. Dn. de Rhetz. *J. P. lib. 1. tit. §. 3.* vid. Carpz. *de Leg. Regia Cap. V. Sect. 5. & 8. sequ.* Notabile tamen est quod tradit Autor des Discurses von heutigen Reichs-Tage ap. Dn. Schilt. *Inst. Jur. Publ. Tqm. 2. in addit.* nimirum occasione noni Electoratus Imperatorem jura illa, a quibus exclusum diximus, iterum a Collegio Electorali impetrare voluisse. Reliqua de Bohemia ex doctissimo Goldasti libro *de Regno Bohemia* hauriri possunt.

§. XI. Excipit hunc Elector Bavarie. Quamvis vero Comes Palatinus Rheni hunc locum olim occupaverit in suo Collegio, fati tamen temporum coactus est Bavaro illum cedere. Hinc quæ in A. *Bulla* intuitu Electoratus

Q

tus

tus Comiti Palatino tribuuntur, illa in *Instrumento Pacis Westphalicae art. 4. §. 3.* cum Electoratu Duci Bavariae conceduntur, ita tamen, ut *linea Wilhelmina* extincta, hic Electoratus ad *lineam Rudolphinam*, ex qua Comites Palatini ad Rhenum, redire debeat. Neque tamen propterea omnes lites inter utramque *lineam* sublatae. Notae sunt controversiae de *Vicariatus dignitate* & aliae acriter inter Bevarum & Palatinum, agitatae. Obscuritas & perplexa decisio inde resultat, quod ambiguum sit, an hoc vel illud jus connexum sit *Palatinate*, an vero *Electorate*, posterioris generis jura plene in Bavarium sunt collata *alleg. artic. Instr. P.* Rationes utriusque partis ex scriptis publicis hinc & inde emissis nervose satis contraxit Dn. Pfeeding. in *Vitriar. illustr. L. 1. tit. XI §. 5.* Reliqua vero ejus jura sunt, praeter Vicariatum quem sibi contradicente Palatino adscribit & actus possessorios pro se habet, (1) Dignitas Archidapiferatus, cujus intuitu etiam praetendit esse Judex Caesaris. vid. Dn. de Rhez *Inst. J. P. lib. 7. tit. 11. §. 5.* Verum exercitium hujus juris hodie rarissimum, & praeter denominationis nudae dignitatem, nil amplius videtur in recessu habere, conf. illustr. Dn. Stryck. *Diss. de Foro Principum & privor. communi Cap. I. n. n. (2)* in solemnibus actibus praefert pomum Imperiale. Plura recenset Dn. Thulemar. *de Offic. Cap. 18. §. 18.* (3) peculiare votum Bavarus etiam in Comitibus habet ratione Landgraviatus Leuchtenbergici, vid. Dn. Obrecht *ad Monzamb. Exerc. 2. c. 2. §. 5.* Hodiernus Dominus Elector est MAXIMILIANUS EMANUEL, Princeps rebus gestis contra Turcas & Gallos clarus, cui propterea Belgii Hispanici regimen concreditum est.

§. XII. Tertium locum inter Electores Seculares occupat *Electo Saxoniae*, qui est Archimareschallus Imperii *A. B. c. §. 2.* Vi hujus dignitatis dicunt ipsi competere, ut in Campo & expeditionibus Imperii semper penes ipsum sit summum Imperium militare. Et forsitan exinde etiam profu- xit, quod sit Patronus Buccinatorum der *Trompeten* ceu patet ex confirmatione hujus juris a Ferdinando II. 1623. Ra-

tis.

DE COLLEGIO ELECTORALI

TIT

tisbonnæ suscepta. Ceterum quod atinet ad imperium militare, hodie tempora sunt mutata, nec in novissimo bello Gallico cum ipse Elector Johannes Georgius III. glor. memor. exercitui suo præfesset, auditum est, quod vi hujus juris imperium in reliquis copiis affectaverit. Porro Elector Saxonix in processionibus Imperialibus, gladium imperialem evaginatum Imperatori præfert. *A. B. c. 22. 26.* Hinc & in Insigniis suis habet *gladios duos decussatim compositos.* Vacante Imperio Vicarius ille est citra contradictionem in illis terris ubi olim Saxonicum jus viguit, Vid. Dn. Pffessing. *Vitriar. illustrat. l. 1. t. 11. §. 4. sequ.* Habet privilegium *de non appellando*, non solum quo ad Electoratum, quod reliquis commune cum ipso est, sed etiam omnes ditiones Saxonicas. Durantibus Comitibus ipse, aut ejus Vice-Mareschallus Dn. Comes de Pappenheim jurisdictionem in familiis Statuum exercet. conf. Diff. illustr. Dn. Strykii *de Jure Princip. & Privat. commun. Cap. 2. in fin.* Leges sumptuarias in electionibus condit, quod exemplo Joannis Georgii II. Dn. Thulem. *de Ostovir. Cap. XXVI. §. 14.* & Vice-Marschalli, nomine ejus, de pretiis rerum in electione Josephi Augustæ Vindelicorum Ordinationem facientis, Dn Pffessinger. *lib. 3. tit. 12. §. 42.* comprobant. Vindicat sibi porro Directorium in Comitibus Sede Moguntina vacante, aut legato ipsius non comparente. *Id. l. c. 1. 10. pr. 13.* Protector est Juris Saxonici. & Director Corporis Evangelicorum, quo jure an adhuc frui debeat, postquam hodiernus Elector Rex Poloniæ factus in castra Pontificiorum transit; merito disceptari posset, ni limites privati judicii transcenderet. Præterea obtinuerunt Electores Saxonix a Ferdinando III. 1638. expectantiam in Comitatum Hanoviensem. Spreng. *Lucern. Insp. p. 331.* Jäger Diff. *de Expectantiis Cap. 3. §. 15.* Varia etiam jura exercet in *Abbatiam Quedlinburgensem* vid. Im. Noiff. *Not. Proc. lib. 3. c. 29. §. 8.* quæ tamen Sereniss. Electori Brandenburgico 1698. cessa sunt, vel potius restituta, quia olim ad Episcopatum Halberstadiensem perinuerunt. Hodiernus Dominus Elector Saxonix est FRIDERICUS AUGUSTUS

Q 2

TUS

TUS, Princeps rerum gestarum magnitudine & fortitudine, bellica insignis, quod & Rempubl. Polonicam haud dubie permovit, ut Corrivall Gallo *Principide Comy* ipsum praeferebat. Plura de Saxonia vide in *Europaischen Heraldic* / cuius. Autor Dn. de Zech Consiliarii munere Drestae fungens.

§. XIII. Post Saxonem ordo tangit *Electorem Brandenburgicum*, Principem, qui ditionum amplitudine ac potentia omnibus suis. Collegis anteferri meretur. Notatu enim dignum est quod tradit *Europaische Heraldic* p. 34. ditiones Brandenburgicas septimam partem Germaniae constituere, quae & ultra ducenta millaria in longitudinem excurrunt a finibus Belgii usque in septentrionem, annotante *Montzambano de Stat. Germ. Cap. 2. §. 7. inf.* Habet praeterea illud eximium Elector Brandenburgicus praeter omnibus Principibus Imperii, quod Borussia (quae distinctionis gratia haecenus Ducalis vocata) possideat supremo jure, nemini ibi obnoxius quam Deo, quae potestas summa & independens generis character est alias Regum. Hinc etiam intuitu Borussiae, & Provinciarum independentium Regum titulum, Coronam, aliaque insignia assumit applaudentibus & gratulantibus desuper omnibus fere Regibus. Rebus publicis & Principibus, quippe quos jam gratulans praeverat invidiosissimus Imperator LEOPOLDUS ipsum Regem salutando. In quo felix est Imperator, quod cum ipso regimen multis laureis & victoriis a Turca reportatis decoratum sit, ut ex merito *semper Augustus* appellari possit, tum in primis & hoc complementum felicitatis experiat, ut ipso Imperatore & capite Imperii, Imperium novo Rege ornatur, qui quidem, quo ad *Regnum Borussiae*, liber est & manet, nec ei innectitur, quo ad Electoratum tamen, & ceteras provincias, membrum Imperii est, & felicissimo suo regimine spem facit, decus & gloriam S. Rom. Imperii non solum validissime uendi contra machinationes vicinorum, sed etiam illam augendi, & in majus provehendi, cuius consilia porro felicitas auctaque esse sinat Summum Numen!!

§. XIV. Igi-

§. XIV. Igitur qua Elector-consideratus, est Imperii Archi-Camerarius *A. Bulla cap. 27.* & in electione habet *sexum votum*, *A. B. c. 4. §. 3.* Insigne ipsius est sceptrum, quod & gerit in Processionibus imperiaibus, *A. B. c. 2. 4. 26.* conspicitur hoc etiam in Insignibus Electoralibus, *conf. Limnaus Tom. II. ad Jus Publ. L. 5. c. 7. §. 127.* In solenni curia porrigit Imperatori pelvim & mantile ipse, aut potius ejus *Vice-Camerarius & sub. Officialis* (quia in persona dudum non comparuerunt, quod & in posterum ita observatum in credo) qui est *Princeps de Hohen Zolleris.*

§. XV. Descendunt autem Marchiones Brandenburgici ex per. etustis Svevia Comitibus HohenZolleranis, de quorum origine consuli possunt *Einzelius & Christi. Angelus Chron. Marchio. Leutingerus & Heinrich de rebus Marchicis. Reineri Reineccii Origines Brandenburgicae, Rentschius in Brandenburgischen Cedern-Zayn* aliique. Ab initio hujus Domus modica potentia fuit, ast sub *Friderico Wilhelmo Magno*, gloriosissime memoria, multis provinciis aucta est & incrementa capit latissima. Accessit enim sub hoc *Ducatus Pomeraniae Uterioris*, cuius fines a Marchia ad Vistulam usque se extendunt, & pro citiori Pomerania Svecis cessa in Instrumento Pacis adeptus est *Ducatum Magdaburgicum, Principatum Halberstadensem, Mindensem, Camminensem.* Ducatum *Cliviae & Comitatus Marcae & Raversbergae* connubii jure sibi quaesitum, vindicavit, una cum titulo & praesensione *Ducatus Juliae & Montium.* Complementum victricium armorum ultimo loco fuit supremum *Dominum Borussiae.* Quae provinciae quanta prudentia, fortitudine & felicitate acquisitae sint, elegantissime profectus est illustr. Lib. Baro a Puffendorf in *Com. de Rebus gestis Friderici Wilhelmi Magni*; dignus tanto Heroe incomparabili Historicus.

§. XVI. Facile inde porro patet, quanta sit autoritas hujus Principis in Imperio, quippe qui tot votis gaudet in Collegio Principum, quantis nemo alius. Primum votum editi qua Elector in suo Collegio. In Collegio Principum autem

qua Dux Magdeburgicus, qua Dux Ulterioris Pomerania, qua Princeps Mindenſis, Halberſtadienſis, Camminenſis V. vota habet. Qua Dux Croſnæ autem nullo voto gaudet, quia hic Ducatus ad Bohemiæ feuda, uti tota Sileſia, pertinet.

§ XVII. Gaudet præterea Sereniſſima Domus Brandenburgica multis ſpecialibus Privilegiis & juriſus præ reliquis. Inter quæ præcipua puto (1) quod vigore Conceſſionis Friderici III. Imp. de an. 1456. habeat poteſtatem vectigalia imponendi & augendi in fluminibus & viis. Schepliz *ad conſuet. Marchia p. 4.* Dn. Thulemar. *de Octovir. c. 17. §. 76.* illuſtr. Dn. de Rhetz *Inſt. Jur. Publ. lib. 1. tit. 13. §. 4.* (2) Exerceat Jus Primariarum Precum in Eccleſiis Cathedralibus & Collegiatis ſuarum terrarum. Dn. Thulemar. *l. c. §. 21* (3) de Feudis ſuis tanquam Allodio poteſt diſponere, ex privilegio Friderici III. de an. 1476. Dn. Thulemar. *l. c. §. 25.* (4) Expectantiam habent conceſſam a Friderico III. in Ducatum *Megapolitanum*, Dn. Schovvart *Obſerv. Hiſtor. Geneal. p. 317.* (5) Expectantiam iis largitus eſt Carolus V. in Ducatum *Holfatia*. Schovvart *l. c.* Thulemar. *l. c. Europaiſcher Herzog p. 145.* (6) in *Friſiam Orientalem*, quam conceſſit 1683. Imperator, qui idem moderne Sereniſſimo Electori indulſit jus ſuccedendi Comitibus *Limpurgeniſibus*, ſtirpe maſculina eorum extincta.

§ XVIII. Nomen hodierni Sereniſſimi ac Potentiſſimi Electoris exprimere ſuperfluum eſt, cum Sapientiſſimum FRIDERICUM exteri admirentur, Imperium ut columen ſalutis ſuſcipiat, ſubditi vero ut indulgentiſſimum Patrem Patriæ certatim humillime venerentur. Ipſe Princeps Stator & fautor Muſarum eſt, cujus rei ſi nulla alia teſtimonia adeſſent (adſunt autem infinita) vel ſola noſtra FRIDERICIANA æternum teſtimonium perhibebit. Miſeri & Patria ſua extorres ob puriorem religionem, in ipſius terris tutamen & aſylum inveniunt, quilibet vero civium qui ſub potentiſſimo ſceptro Brandenburgico degit, degit vitam & beatam & tranquillam, collapſasque opes per præterita infelicia tempora Germaniæ,
& Bel-

DE COLLEGIO ELECTORALI

115

& Bellum tricennarium, restaurat, & nova vitæ subsidia sibi comparare potest. Imo, quod omnium maximum est, *conscientia libertate* hic quilibet fruatur, ob quam tamen multa millia fidei-
simorum Civium, in & extra Germaniam, tam indignis modis misere vexantur. Conf. Exc. Dn. Thomasi *Diff. de felicitate subditorum Brandenburgicorum ob emendatum Statum Politicum & Religionis*. Aucta vero sic subditorum utilitate, simul aucti, qui independent, redditus Electorales, introducta *Accisa*, modo tributorum, qui in opibus instar levaminis, & divitiis sponte multa consumentibus, tantum gravis. Pertinent huc porro Commerciorum cursus florentior redditus tot *Cataractis*, quibus flumina navigabilia reddita sunt. conf. Excellentiss. Dn. Joh. Sam. Strykii *Diff. de Jure Cataractarum cap. I. item conjunctioe Spreæ & Oderæ* 1662. Inde facilitatio operum manuariorum peregrinorum & antea magnis sumptibus ab exteris sumptorum, Einführung frembder Manufacturen per receptos profugos Gallos, Palatinos, Argentinenses &c.

§. XIX. Erarium porro Electorale, in quo hodie momentum felicitatis Civitatum situm, præter adducta, auctum tributo *Chartæ sigillatæ* (gestempelt Pappier) nemini gravi nisi qui pruritu litigandi ardet: *Præfecturarum locatione* (Verpachtung der Ämpter); vindicatione *bonorum Domaniarum* in Ducatu Clivie & aliarum Provinciarum, aliisque modis innocentibus. In Aula Berolinensi tot Collegia pro salute provinciarum erecta sunt, quot nullibi fere in Germania deprehendas. *Consilium Sanctius Status*, ubi res pro Principis & Provinciarum Interesse cum exteris vicinisque tractantur. *Consilium intimum justitiæ*, quod circa causas Civiles versatur. *Consilium sanctius bellicum*, in quo momenta rerum Europæ ab hoc dependentium ponderantur, & fundus ac nervus belli inquiritur. *Consilium secretius Camerale*, ubi redditus ex omnibus Provinciis observantur & augmento eorum studetur. Post hæc sequuntur supremæ Themidos sedes & *Regiminum* ac *Dicasteriorum* institutiones. Talia sunt, extra Regnum Borussia, in Marchia supremum *Judicium Camera* (Das Cammer-Vgericht) pro Electo-
ratu;

ratu, quia in Electoratu appellatio ad Judicia Imperii, sive, Camerale & Aulicum Viennense, locum non habent, *Regimen Cuslainense*, pro media Marchia, in Ducatu Magdeburgico *Hale*, in Pomerania *Stargardia*, in Ducatu Chivienti *Clivia*: nem *Halberstadii*, *Minda*, *Crosna* pro reliquis Principatibus.

§. XX. *Electoꝝ Palatinus ad Rhenum* est Archithesaurarius Imperii & ultimum locum haecenus inter Electoꝝ occupavit, olim primus inter Seculares. vid. *supra* §. ii. Variis prerogativis gaudet, inter quas vel praecipua esset Vicariatus dignitas, nulla a Bavaro ipsi controversa reddita fuisset, & ille in possessione esset, dum mox a Ferdinandi III. morte Diploma Vicariatus affixit, gratulationes aliorum Principum desuper accepit, & in Camera Spirensi pecunia deposita mox Bavari insignibus munita est. Ergo ad alia jura, quae certiora videntur, & ei afferenda sunt, accedamus. Talia sunt, quod in *A. B. cap. 5. §. 3.* Iudex Imperatoris constituatur, verum hujus judicii usus hodie rarissimus est, temporibus mutatis. *Wildfangiatuꝝ privilegium*, sive jus homines qui persequentem Dominum non habent, sibi vindicandi, non est ex minimis, graves tamen lites desuper motae Carolo Ludovico Electoꝝ, quae in truculentum bellum etiam erupissent, nisi interventu Gallorum & Svecorum Heilbronnae laudo res composita fuisset. vid. *Illustr. Dn. de Retz. l. 7. P. lib. 2. tit. 2. §. 9.* Habet porro jus conducendi per aliquot territoria, item protector fabrorum aeneorum est in partibus Rheni. Plura privilegia recenset *Limnaeus Jur. P. L. 3. c. 9. in Addit.* Hodiernus Dominus Electoꝝ JOHANNES WILHELMUS affinitatibus & necessitudine sanguinis potentissimis Europae Principibus innexus est.

§. XXI. Numero octenario non ita pridem novus & nonus Electoꝝ additus est, dum 1692. 19. Novembr. ERNESTO AUGUSTO, solenni Investitura per lib. Bar. de Groot accepta, dignitas Electoralis collata est, & quia electoꝝes Archi-officio instructi esse debent, *Archi-Vexilliferatus officium*.

(daß

(Das Reichs-Pannier-Ampt) ipsissimum collatum dicebatur. Verum contra hæc Insignia Vexilli acerrime sese movit Domus Württembergica. vid. *Auc. Deduct. Württemberg.* (qui creditur Dn. Kulpilius) *d.* 1693; & Responiones ac scripta a parte Hannoveranorum (quæ Dn. G. G. L. confecisse dicitur.) Cæterum toti negotio huic Electorali acriter semet opposuerunt Principes Imperii, rem hanc contra A. Bullam & Instrumentum Pacis esse contendentes. Hinc & nuperrime solenni legatione, opem Regis Gallie tanquam Sponsoris huius pacis (Gvaranteurs) implorant. Sed hæc historice recensisse sufficiat, de cetero enim nostrum non est, tantos componere motus, & limites privati officii transcendit, sponte & non rogatum velle definire controversias *illustres* Serenissimarum Domum, de quibus sapius, uti de actis Deorum, religiosius ac reverentius est credere, quam scire. Si vero cuiquam volupe est nosse partium momenta, quæ pro iustitia causa allegant, is adeat Cassandri Thucelii *Elect. Jura Publici* & Hippolyti a Lapide *novissima Jur. Publ.* curiosa. Nuperrime etiam quidam, assumto *Gibellini de Lindensels* nomine, Epist. lica Dissertatione controversias circa nomen Electoratum, & quatenus circa illius erectionem pluralitas votorum obtineat, discussit. Legi etiam in hac controversia meretur Erörterung der Frage: *Ob in dem H. R. Reich ein neuer Elector durch die mehrere Stimmen fest gestellet und behauptet werden möge.* Item alius in sub tit. diellntadelshaisse *Conduite der Correspondirenden Reichs-Zürsten wegen des neuen Chur-Wesens* &c.

§. XXI. Hactenus specialia jura & privilegia Serenissimorum Electorum in individuo consideravimus, nunc ad *illius* *prærogativas* transeamus, quibus omnes frui cupiunt. Nonnulla enim horum jurium sunt, quæ prætendunt Electores, alia quæ cum deminutione fastigii & celsitudinis Principalis fere conjuncta sunt ista quæ Electores sibi vindicant, hinc Principes acriter solent obstitit: nec temere exercitium talium jurium sine protestatione dimittere. Nos vero illa jura Electorum hic recensemus, non tamen ideo, quasi indubia illa omnia esse credamus. Sedes hujus argumenti, ceu recte annotat *Bæcler Not. Imp. lib. 6. c. 2.* est *Aurea Bulla*, cui legali fundamento accedunt

cedunt *tradita vetustis, Praxis & observantia Imperii*. Neque hic loquimur de illis iuribus, quæ ipsi cum reliquis Statibus communia sunt, sed quæ præ his præci, ua habent tanquam eximia jura. Sequemur vero ordinem, quem nobis tradidit laudatus Boeclerus ex *Schedis Bœneburgianis*. Fuit enim hic Bœneburgius summus Minister in Aula Moguntini, cui propterea jura non solum Moguntini, sed & Collegarum perspicuissima fuere.

§. XXIII. Sigillatim autem eximia sunt I. quod totale & impermixtum Collegium sive corpus Imperii constituant. Quando vero experint separata illa Collegia in Imperio formari, in obscuro est. Interim probabile fit ex adductis *supra §. 4.* vetustius institutum esse, quam ut ad tempora Friderici & Maximiliani referri debeat, ceu putat *Aur. der Grund. B. des G. Röm. Reichs P. 2. c. 3.* juxta quem demum 1489. in Comitibus Francofurtensibus Electores & absentium Legati, peculiare Collegium formaverunt, cum antea semper cum Principibus mixtim in Comitibus sessionem habuissent. Hinc & porro tradit Principes separationem, in *Ordinar-Reichs-Deputation-Tagen* inuitos aspicere, & protestatos fuisse propterea in *Conventu Deputatorum Francofurtensibus*, p. 81. quod suo loco relinquimus. Electores interim sunt in possessione, hinc & in allegatis *Schedis n. 9.* inter prerogativas a Bœneburgio recensetur. Huic Collegio Electorali illi innexa est *Unio fundamentalis* quam die *Chursfürstliche Verein* vocant. Vid. *Goldasti Politische Reichs-Händel p. 8.* *Linnæus rom. V. addit. ad lib. 3. c. 2.*

§. XXIV. Habent III. Electores jus quotannis & quoties volunt se congregandi. Vocantur *Die Electorales Chursfürstent-Tage*. Eleganti Dissertatione omnia eo pertinentia complexus est *Rachelius*, ex quo potiora excerpte & hic inferere, brevitas studium, quod sectamur, non permittit.

§. XXV. Circa Comititia indicenda IV. Electores Casari svadent, aut disvadent. Addit Hippol. a Lapide: si Casar Comititia habere nolit, aut differat, Electores posse propria autoritate Comititia indicere, quod Autori suo relinquatur defendendum, ad minimum; pro ut Status rerum præsens est, vix casum dabilem futurum existimo.

§. XXVII.

DE COLLEGIO ELECTORALI 179

§. XXVI. V. Negotiorum Imperii maximorum & salutem totius corporis concernentium *praconsultationem* cum Cæsare habent, nonnullarum etiam cum eodem definitionem.

§. XXVII. VI. Quod Octo suffragia hujus Collegii tantidem sint, quanti valeant Reliquorum Ordinum in rebus Comitialibus.

§. XXVIII. VII. quod per A. Bullam *Regibus pares* judicentur Hinc in actu Electionis Imperatorie *singuli Electores singulis, in eodem cum ipso Imperatore cenaculo, accumbunt mensis separatim stratis.* Sunt hæc mensæ, mensa Imperatoris *tribus* (ex observantia) pedibus depressiores, & Imperatricis, si adest, *uno.* Sedent ibi sub *Uranis* sive *Cæli Portatilibus* interem *Himmel* oder *Waldachis* *nen* vid. *Relatio Coronat. Josephi.* Quis Electorū habet *Abacum vasarium* regium supellectile auræa & argentea stratum. Legatorum *Excellentie* titulum, *operiendi caput, primam visitationem* & reliqua more Regum, accipiunt. Lites tamen, quas desuper habent cum reliquis Statibus, recensentur in *Diff. de Jure Ceremoniali circa Legatos.*

§. XXIX. VIII. Habent singuli jus presentandi *duos Assessores* in Camera Imperii, cum alias integri Circuli totidem tantum constituant.

§. XXX. IX. Jus *Condendi Capitulationem.* De qua tamen ingens ipsis controversia movetur, quam *supra Diff. II. §. 8.* fusius exposuimus.

§. XXXI. X. Quod Electores in Processibus Imperialibus nec Regibus cedant, bene vero extra illas, non autem eorum legatis, item nec Rebus publicis liberis, quales *Hollandi, Veneti, Helvetii,* multo minus *Cardinalibus, Archiducibus, Magnis Ducibus* aliisque, qui non sunt Reges.

§. XXXII. XI. Quod Cæsarem uti eligere, ita & *deponere* possint. Attamen hujus juris exercitium ob mores politos seculorū futurum esse existimo, & ut nunquam contingat, opto. Credo etiam reliquos Status hoc casu solitarium exercitium iis esse denegaturos. Ad minimum cautius foret, rem tam arduam omnium consensu perficere.

§. XXXIII. XII. Quod Cæsar multa non possit facere *sine Consensu Electorum,* quo pertinent *scilicet a nomine Imperii, Collecta Imperio*

Imperio injuncta, jus Statu nova vestigalia concedendi, ad quod consensus Electorum non per majora, uti alias, sed viritim requiritur, item jus eudendi monetam alicui concedere.

§. XXXIV. XIII. Quod pro investituris & confirmationibus suorum jurium, nil solvant Cancellaria Viennensi Imperiali.

§. XXXV. XIV. Quod Electoratus provisione legis indivisibiles sint, qua in re alii primogenitura aliisque mediis opus habent, sepius non sine contradictione eorum, quorum inter est, instituendis.

§. XXXVI. XV. Gerunt nonnulli in forum Officia, realem Reipubl. gubernationem spectantia, *Archi-Cancellaria* & *Vicariatus*.

§. XXXVI. XVI. Adversus ipsos *Crimen laesa Majestatis committitur* & eo casu bona laedentis, etiam extra territorium laesi, subjacent sisco Domini territorii, in quo sita sunt.

§. XXXVIII. XVII. Habent jus de non *Appellando*, vi cujus nullus subditus terræ Electoralis potest ad Cameram aut aliud Judicium Germaniæ provocare. Aliud vero in subditis Ducatum, quibus tantum certa summa, infra quam appellatio non admittitur, obstat. Sic *Sereniss. Rex Borussiae* ac Elector *Brandenburgicus*, quo ad Provincias extra Electoratum, privilegium obtinuit, ut, nisi summa de quo litigetur 1500. Imperiales transcendat, appellatio ad Cameram frustranea sit, conf. ill. *Da. Strykii Diff. de illicit. Appell. cap. 1.*

§. XXXIX. XVIII. Quod difficulter *deponatur*, ad lo: *Si instituat* Elector. Prioris exemplū triste fuit in Depositione *Friderici Palatini*, quod sine convulsione & tantum non exitio totius fere Germaniæ, vix contigit. Insuperabiles vero difficultates circa *creationem novi Electoratus* usus rerū presentium toto die loquitur, ut adeo quilibet periculum Imperii secum perpendens, merito imploret divinum Numen, ut omnia consilia, quæ in utramque partem suscipiuntur, dirigat, quo in tranquillitate & harmoniam Germaniæ tandem vergant, quippe qua vasto huic Corpori, & heu! nimium antea luxato, nil salutarius optari potest, cum unica *Ratio Status* ipsius in hoc momento sita sit. Conservatur autem harmonia Imperii, si cuius Collegio sua jura intacta relinquuntur, & æqualitas, quæ concordiam mater est, quantum fieri potest, observetur.

DISSER-

Kalle, Diss., 1707 (Br/R)

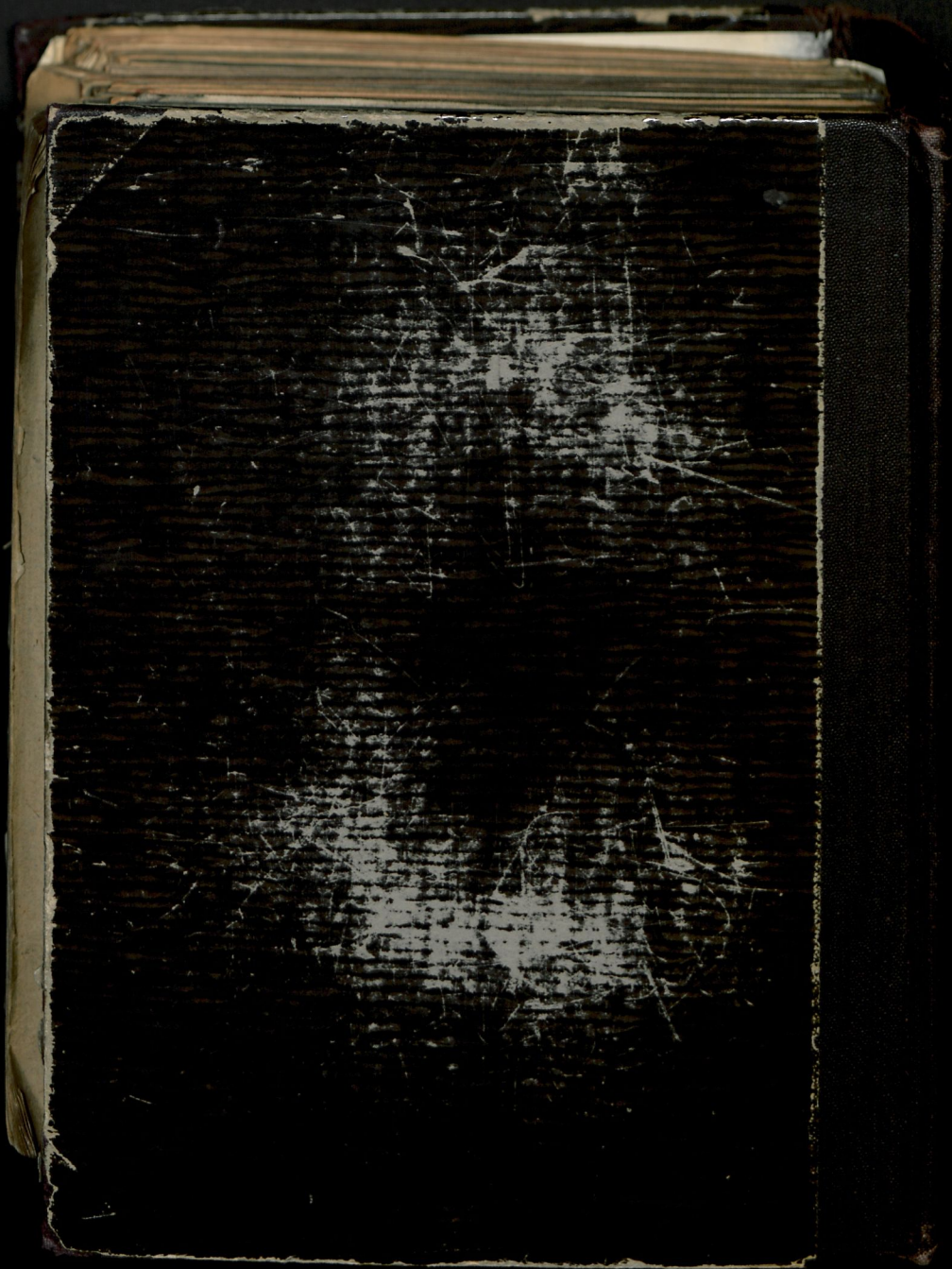
ULB Halle

001 513 001

3

sb

1701 19/21 3

Q. D. B. V.
DISSERTATIO JURIDICA
DE

COLLEGIO ELECTORALI,

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DN. FRIDERICO WILHELMO,

REGNI BORUSSICI, ELECTORATUS BRANDENB.
AC PROVINCIARUM HEREDE &c.&c.

IN ILLUSTRIS ACADEMIA FRIDERICIANA
PRAESIDE

DN. JACOBO BRUNNEMANNO

Jurium Licentiato,

D. XVI. Mart. MDCCI. H. L. Q. C.
Eruditorum disquisitioni subjicit

AUGUSTUS ADOLPHUS ERMISCH,

Brunsvicensis.

HALÆ, typis CHRISTOPH. ANDR. ZEITLERI, Acad. Typogr.

